

Форма № Н - 3.04

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕХАНІЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ,
ТРАНСПОРТУ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК
Кафедра здоров'я людини та фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В.В. Костін

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ООК 12 - ЗАГАЛЬНА ТА ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

перший освітній рівень бакалавр

(бакалавр, магістр, доктор філософії)

спеціальність 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Середня освіта (Фізична культура)

(назва освітньо-професійної програми)

Кременчук 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна та педагогічна психологія» розроблена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Фізична культура)» підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» та відповідних нормативних документів

Робочу програму розробив:

Доцент кафедри здоров'я людини та фізичної культури, кандидат психологічних наук _____ Олександр КУЩ

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної культури, протокол №_1_ від 28.08. 2023 р.

Гарант освітньої програми _____ Тамара ЛОШИЦЬКА

Завідувачка кафедри _____ Олена АНТОНОВА

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні методичної комісії КрНУ зі спеціальності 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)» протокол №_1_ від 28.08 2023 р.

Голова методичної комісії _____ Тамара ЛОШИЦЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань <u>01 – Освіта/Педагогіка</u> (шифр, назва)	Обов'язкова	
Модулів –2	Напрямок <u>014.11 «Середня освіта (Фізична культура)»</u> (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів –2		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 210		1-й, 2-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента - 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		34 год.	год.
		Семінарські	
		36 год.	год.
		Практичні	
		<i>Не передбачено</i>	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		140 год.	год.
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: диф. залік, екзамен			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 50:100.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – вивчення закономірностей прояву, розвитку та формування психіки людини в специфічних умовах фізичного виховання, формування знань студентів щодо механізмів психологічних виявів особистості, соціальної групи та навичок педагога-вихователя у колективі.

Завданнями викладання дисципліни є:

- ознайомити студентів з основними теоретичними конструктами загальної та педагогічної психології;
- допомогти студентам набути теоретичних знань та практичних навичок, що розкривають сутність психічних явищ на основі психологічних спостережень;
- навчити враховувати знання про пізнавальні психічні процеси, про емоційно-вольову сферу при визначенні індивідуально-типологічних особливостей розвитку особистості в специфічних умовах фізичного виховання;
- навчити враховувати знання про вікові періоди розвитку психіки при визначенні індивідуальних показників фізичного розвитку особистості як в загальних умовах спортивної діяльності в цілому, так і в специфічних для певних видів фізичної реабілітації;
- сформулювати необхідний і достатній рівень знань про учіння та виховання;
- допомогти студентам набути теоретичних знань та практичних навичок про педагогічну взаємодію та навчальний процес.

3. Компетентності та програмні результати навчання

3.1. Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в галузі загальної середньої освіти із застосуванням концептуальних методів педагогічних наук, психології, теорії та методики навчання тощо.

3.2. Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

3.3. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК 9. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові, фізіологічні та інші індивідуальні особливості учнів.

ФК 11. Здатність керувати власними емоційними станами, усвідомлювати власні почуття та емоції, безпечно та конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

ФК 17. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності, надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу.

ФК 22. Здатність використовувати різноманітні підходи для розв'язання проблем у педагогічній діяльності.

3.4. Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 15. Критерії педагогічної майстерності вчителя фізкультури. Рухова, мовна, психологічна, інтелектуальна підготовка вчителя фізкультури. Шляхи вдосконалення.

ПРН 27. Створювати умови для збереження психічного здоров'я учнів. Вживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу.

ПРН 32. Аналізувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності та запобігати їм.

3.5. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- основні етапи розвитку психологічної науки;
- основні теоретичні конструкти психології про природу та сутність психіки людини, психологію пізнавальних психічних процесів: відчуттів, сприймань, пам'яті, мислення, мови. мовлення, уяви та уваги;
- сутність та основні теорії особистості людини, прояви та закономірності емоційно-вольової сфери особистості, етапи вікового розвитку особистості, їх характеристику і особливості;
- методи психологічного дослідження психіки людини;
- психічні стани у фізичному вихованні і спорті, методи їх регулювання;
- напрямки цілеспрямованого розвитку можливостей людини та реалізації її особистісного потенціалу на різних етапах розвитку;
- основні психологічні вимоги до особистості педагога;

уміти:

- формулювати конкретні завдання в психології;
- організовувати і проводити науково-дослідну та методичну роботу з проблем психології фізичного виховання, аналізувати вплив негативних чинників на стан здоров'я людини;
- розпізнавати психологічні особливості людей та їх стани, користуючись знаннями виховувати їх;
- володіти основами педагогічної діяльності, засобами і прийомами психолого-педагогічного впливу на особистість;
- застосовувати технології психологічного забезпечення процесу навчання різних категорій людей руховими діями та розвитку фізичних якостей у процесі фізкультурно-розвивальних занять;
- застосовувати методики планування та проведення основних видів фізкультурно-оздоровчих занять за умови їх психолого-педагогічного забезпечення;
- уміти скласти програму мотивації здорового способу життя.

Міжпредметні зв'язки: психологія спорту, психологія здоров'я, теорія і методика фізичного виховання, анатомія, біологія та генетика людини, фізіологія вищої нервової діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1*

Змістовий модуль 1. Основи психології.

Тема 1. Психологічна наука, її розвиток та сучасний стан.

Предмет і завдання психологічної науки. Історія розвитку психології як науки. Зв'язок психології з іншими науками. Основні галузі сучасної психології. Методи психології та специфіка їх застосування.

Тема 2. Психічні процеси, їх функції та розвиток.

Чуттєві форми пізнання дійсності: а) відчуття і сприймання; б) увага. Сенсорні сигнали: передавання та опрацювання. Особливості сенсорних систем людини. Раціональні форми освоєння дійсності: а) пам'ять; б) мислення; в) уява. Мислення як основна функція психіки, розвиток мислення. Зв'язок з мислення з мовою. Психологія свідомості та несвідомого.

Тема 3. Темперамент та характер.

Характеристика темпераменту. Основні класифікації типів темпераменту. Поняття про характер. Фактори формування характеру. Поняття акцентуації характеру. Типи акцентуацій.

Тема 4. Психологічні засади діяльності та здібностей людини.

Сутність діяльності, її психологічна структура. Основні види діяльності. Знання, вміння і навички як основа розвитку здібностей. Види і структура здібностей.

Тема 5. Проблема особистості у психології. Спрямованість як провідна підструктура особистості.

Поняття особистості у психології. Психологічна структура особистості. Концепція динамічної функціональної особистості К. К. Платонова. Проблема біологічного і соціального в особистості. Спрямованість особистості та її складові: потреби, мотиви, переконання, інтереси, ідеали, світогляд.

Тема 6. Розвиток особистості. «Я-концепція». Психологічний захист.

Психічний розвиток людини та його фактори. Періодизації психічного розвитку. Гетерохронність і сенситивні періоди розвитку. Види емоцій і почуттів та їх місце в діяльності особистості. Воля як психологічний феномен і її аналіз. «Я-концепція» як соціально-психологічний феномен. Поняття соціальної адаптації. Психологічний захист.

Модуль 2**

Змістовий модуль 2. Розвиток особистості в онтогенезі. Педагогічна психологія

Тема 7. Основні закономірності психічного розвитку.

Значення, предмет вікової психології, її зв'язок з іншими науками. Завдання вікової та педагогічної психології. Методи дослідження у віковій та педагогічній психології. Поняття про психічний розвиток людини. Підходи до вирішення питання про рушійні сили і фактори психічного розвитку. Поняття про сенситивний період розвитку. Стабільні періоди та кризи в психічному розвитку. Психічні новоутворення. Провідний вид діяльності. Соціальна ситуація розвитку. Психологічна періодизація людського життя.

Тема 8. Психологічні особливості розвитку особистості в онтогенезі.

Психологічні особливості дітей дошкільного віку. Психічний розвиток немовляти. Психічний розвиток дітей раннього віку. Інтелектуальний розвиток дітей дошкільного віку. Психічний розвиток і формування особистості

молодшого школяра. Анатомо-фізіологічні особливості молодшого школяра. Провідний вид діяльності молодших школярів. Структура учбової діяльності. Мотивація і самооцінка. Трудова діяльність молодших школярів. Психологічні особливості підліткового віку. Загальна характеристика особливостей розвитку підлітків. Новоутворення особистості. Сутність «кризи» підліткового віку. Стосунки з однолітками та дорослими. Розвиток пізнавальних процесів. Формування особистості підлітка. Психологічні особливості юнацького віку. Загальна характеристика ранньої юності. Розвиток пізнавальних процесів. Проблема вибору професії. Взаємостосунки з дорослими та однолітками. Формування особистості в період ранньої юності.

Тема 9. Психологічні особливості спілкування. Комунікація та взаєморозуміння.

Поняття спілкування. Вербальна та невербальна комунікація. Спілкування і взаєморозуміння. Поняття конфлікту.

Тема 10. Психологія навчання.

Сутність процесу навчання та типи навчання. Структура учбової діяльності. Поняття про учіння, научіння і навчання. Психологічні фактори успішності учіння.

Тема 11. Психологія педагогічної діяльності.

Психологічна характеристика педагогічної діяльності. Здібності в структурі суб'єкта педагогічної діяльності. Структура педагогічної діяльності. Характеристика педагогічних умінь. Стили педагогічної діяльності.

Тема 12. Психологія виховання.

Сутність психології виховання. Учнівський колектив і його виховний вплив. Психологія індивідуального підходу до дитини у процесі виховання. Вікові аспекти виховання.

Примітки:

* – 1 семестр, ** – 2 семестр

5. Структура навчальної дисципліни

Теми	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		Л	С	Лаб	інд	С.р		Л	С	Ла б	ін д	С. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1*													
Змістовий модуль 1 Основи психології													
Тема 1.	13	2	2			9							
Тема 2.	17	4	4			9							
Тема 3.	13	2	2			9							
Тема 4.	13	2	2			9							
Тема 5.	14	2	2			10							
Тема 6.	14	2	2			10							
Усього за модулем годин	84	14	14			56							

Модуль 2**											
Змістовий модуль 2 Розвиток особистості в онтогенезі. Педагогічна психологія											
Тема 7.	22	4	4			14					
Тема 8.	24	4	6			14					
Тема 9.	18	2	2			14					
Тема 10.	18	2	2			14					
Тема 11.	22	4	4			14					
Тема 12.	22	4	4			14					
Усього за модулем годин	126	20	22			84					
Усього годин	210	34	36			140					

Примітки:

* – 1 семестр, ** – 2 семестр

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1*		
Змістовий модуль 1 Основи психології		
1	Психологічна наука, її розвиток та сучасний стан.	2
2	Психічні процеси, їх функції та розвиток.	4
3	Темперамент та характер.	2
4	Психологічні засади діяльності та здібностей людини.	2
5	Проблема особистості у психології. Спрямованість як провідна підструктура особистості.	2
6	Розвиток особистості. «Я-концепція». Психологічний захист.	2
Модуль 2**		
Змістовий модуль 2 Розвиток особистості в онтогенезі. Педагогічна психологія		
7	Основні закономірності психічного розвитку.	4
8	Психологічні особливості розвитку особистості в онтогенезі.	6
9	Психологічні особливості спілкування. Комунікація та взаєморозуміння	2
10	Основні етапи розвитку особистості професіонала	2
11	Психологія педагогічної діяльності.	4
12	Психологія виховання.	4
	Разом	36

Примітки:

* – 1 семестр, ** – 2 семестр

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1*		
Змістовий модуль 1 Основи психології		
1	Психологічна наука, її розвиток та сучасний стан.	9
2	Психічні процеси, їх функції та розвиток.	9
3	Темперамент та характер.	9
4	Психологічні засади діяльності та здібностей людини.	9
5	Проблема особистості у психології. Спрямованість як провідна підструктура особистості.	10
6	Розвиток особистості. «Я-концепція». Психологічний захист.	10
Модуль 2**		
Змістовий модуль 2 Розвиток особистості в онтогенезі. Педагогічна психологія		
7	Основні закономірності психічного розвитку.	14
8	Психологічні особливості розвитку особистості в онтогенезі.	14
9	Психологічні особливості спілкування. Комунікація та взаєморозуміння	14
10	Основні етапи розвитку особистості професіонала	14
11	Психологія педагогічної діяльності.	14
12	Психологія виховання.	14
	Разом	140

Примітки:

* – 1 семестр, ** – 2 семестр

Завдання до самостійної роботи:

- 1) підготовка до семінарських занять,
- 2) підготовка і виступ з науковими доповідями,
- 3) підготовка поточних контрольних робіт,
- 4) підготовка до іспиту.

8. Індивідуальне навчально - дослідне завдання (ІНДЗ)

Передбачає написання анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-педагогічні розвідки; повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (у вигляді усної доповіді, письмово реферату та/або електронної презентації); спостереження, що проводиться студентами і здійснюється за вказаною схемою та подається у вигляді письмового звіту; звіт про результати, отримані при проведенні емпіричного дослідження з проблем

психології (охоплює зміст теми (модуля); науково-теоретичне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу).

9. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративні методи (унаочнені розповіді, пояснення).

Репродуктивні (опитування, тестування, розв'язування задач, виконання вправ за зразком чи алгоритмом).

Проблемного викладу (розв'язування проблемних ситуацій, ситуаційне моделювання, аналіз життєвих та виробничих ситуацій, дискусія, мозковий штурм, синектичний аналіз (розв'язання проблемної ситуації на основі проведення аналогії з уже відомим), морфологічний аналіз (розв'язання складної проблемної ситуації, розбиваючи її на міні-проблеми), аналіз відео фрагментів, написання рефератів, анотування наукових джерел, рольова взаємодія).

Частково-пошукові методи (евристичні бесіди, проектна діяльність (виконання практичних завдань, що дозволяють отримати актуальний, практично значущий результат, його презентація), самостійне розв'язання проблемних ситуацій).

Дослідницькі (проведення самостійного теоретичного дослідження з обраної теми та написання реферату, проведення самостійного емпіричного дослідження з обраної теми та написання звіту).

Діяльність студента передбачає: слухання лекцій; виступ з повідомленням на практичному занятті; виголошення доповіді на практичному занятті; участь у дискусії на практичних заняттях; самостійне конспектування додаткової літератури та її аналіз.

10. Методи контролю

Методи контролю – традиційні та тестові контрольні роботи для оперативного, поточного, підсумкового контролю, усне опитування, виконання індивідуального завдання.

Питання для підсумкового контролю (екзамен)

1. Предмет і завдання вікової психології.
2. Історія виникнення і розвиток вікової психології.
3. Поняття “віку” у віковій психології.
4. Характеристика методів вікової психології.
5. Основні фактори, що детермінують психічний розвиток.
6. Взаємодія навчання, виховання та розвитку.
7. Найважливіші закономірності розвитку психіки.
8. Поняття про соціальну ситуацію розвитку дитини.
9. Психологічні особливості розвитку дитини впродовж першого року життя.
10. Основні психічні новоутворення раннього дитинства.
11. Психологічні особливості особистості дитини дошкільного віку.
12. Гра як провідна діяльність дошкільника.
13. Характерні особливості соціальної ситуації розвитку молодшого школяра.
14. Основні фактори, що визначають психічний розвиток і формування особистості молодшого школяра.
15. Структура навчальної діяльності молодшого школяра та шляхи її формування.

16. Місце та значення навчальної і трудової діяльності у психічному розвитку молодшого школяра.
17. Динаміка психічного розвитку молодшого школяра. Розвиток пізнавальних процесів. Розвиток емоційно-вольової сфери.
18. Особливості взаємин молодшого школяра з дорослими (батьками, вчителями) та однолітками.
19. Характерні особливості соціальної ситуації розвитку підлітків.
20. Анатомо-фізіологічні особливості розвитку підлітків.
21. Біологічний фактор у розвитку підлітків (статеве дозрівання, акселерація).
22. Основні психологічні новоутворення підліткового віку.
23. Почуття дорослості, його становлення та особливості прояву у підлітків.
24. Розвиток пізнавальних процесів і перебудова навчальної діяльності у підлітковому віці.
25. Особливості розвитку самосвідомості підлітка.
26. Перебудова взаємин підлітка з дорослими та однолітками.
27. Особливості анатомо-фізіологічного розвитку на етапі ранньої юності.
28. Психосексуальний розвиток особистості в період ранньої юності.
29. Соціально-психологічні умови формування особистості старшокласників.
30. Основні психологічні новоутворення ранньої юності.
31. Психосексуальний розвиток у період ранньої юності.
32. Специфіка пізнавальних процесів у старшокласників.
33. Особливості формування емоційно-вольової сфери в період ранньої юності.
34. Особливості самосвідомості юнаків і дівчат.
35. Перебудова взаємин з однолітками та дорослими на етапі ранньої юності.
36. Психологічні особливості вибору професії та готовність юнаків і дівчат до професійного самовизначення.
37. Поняття про рівень актуального розвитку та зону найближчого розвитку.
38. Психічний розвиток учнів в умовах застосування технічних засобів навчання.
39. Психологічна характеристика процесу засвоєння знань.
40. Стихійне та цілеспрямоване засвоєння знань.
41. Мотивація професійної діяльності вчителя: поняття, структура.
42. Загальна характеристика цілей і завдань психології виховання.
43. Особистість як мета, об'єкт і суб'єкт процесу виховання.
44. Психологічні основи гуманізації процесу виховання.
45. Проблеми виховання дітей різних вікових груп.
46. Психологічні особливості важковихованості підлітків.
47. Стилі батьківської поведінки у вихованні та їх характеристика.
48. Поняття про особистісно-зорієнтоване навчання.
49. Специфіка педагогічної праці.
50. Основні компоненти педагогічної праці.
51. Педагогічні здібності та їх структура.
52. Педагогічні вміння та навички, умови їх формування.
53. Авторитет учителя: поняття, складові, умови підвищення.
54. Психологічні вимоги до особистості сучасного вчителя.
55. Педагогічне спілкування в системі "вчитель — учень" як фактор становлення та розвитку особистості школяра.

56. Психологічні проблеми вдосконалення педагогічної майстерності.
57. Ефективність діяльності вчителя та її критерії.
58. Особливості розвитку самосвідомості учнів у навчально-виховному процесі.
59. Соціально-психологічні умови формування особистості старшокласників.
60. Особливості формування самосвідомості юнаків і дівчат.
61. Показники та критерії вихованості особистості.
62. Самовиховання як вища форма управління формування особистості.
63. Вікові особливості виховання людей.
64. Вікові особливості розвитку самовиховання у дітей, підлітків та юнаків.
65. Фактори, що впливають на успішність у навчанні.
66. Стиль спілкування вчителя з учнями та його вплив на формування особистості учнів.
67. Принципи складання психологічної характеристики учня або студента.
68. Охарактеризуйте типи темпераменту та наведіть їх психологічну характеристику.
69. Охарактеризуйте психодинамічну теорію особистості.
70. Надайте визначення та порівняйте поняття «характер», «акцентуації характеру» і «неврози».
71. Поясніть поняття «особистість». Відмінні ознаки особистостей.
72. Типологія соціальних характерів Е. Фромма.
73. Охарактеризуйте гуманістичну теорію особистості.
74. Поясніть основні положення когнітивної теорії особистості.
75. Поведінкова теорія особистості.
76. Охарактеризуйте статі і функціональні асиметрії мозку.
77. Охарактеризуйте діяльнісну теорію особистості.
78. Охарактеризуйте вплив біологічних і культурних факторів на гендерні розрізнення.
79. Охарактеризуйте диспозиціональну теорію особистості.
80. Поясніть співвідношення темпераменту і характеру.
81. Охарактеризуйте клінічні типології особистості.
82. Охарактеризуйте поняття про особистість. Відмінні ознаки особистостей.
83. Поясніть взаємозв'язок темпераменту з екстраверсією-інтроверсією.
84. Охарактеризуйте структурно-динамічну характеристику розвитку особистості.
85. Професійні інтереси та їх діагностика.
86. Поняття інтелекту в психології.
87. Поняття «креативність» та «творчість» в психології.
88. Особливості понять «інтелект» і «мислення» в психології.
89. Психологічна характеристика психічних стійкостей.
90. Гуманістична теорія особистості.
91. Психологічна структура особистості.
92. Механізми функціонування індивідуальності як цілісної системи.
93. Біологічні та соціальні засади розвитку індивідуальності.
94. Поняття про діапазон мінливості та норму реакції.
95. Поняття про темперамент. Статус темпераменту в структурі індивідуальних властивостей.

96. Основні властивості темпераменту.
 97. Типологія темпераменту за Гіппократом.
 98. Типологія темпераменту за Е. Кречмером.
 99. Вчення І. П. Павлова про типи ВНД як фізіологічне підґрунття темпераменту.
 100. Б. М. Теплов, В. Д. Небиліцин про психофізіологічні основи індивідуальних відмінностей.

11. Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни

1 семестр (модуль 1)

Вид занять	Змістовий модуль №1						Сума
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
Лекції							10
Практ.зан.							30
Поточн. контр.: реферат							60
опитування							
ін.види поточн. контр.							
Усього							100

T1, T2 ... T6 – теми

2 семестр (модуль 2)

Вид занять	Змістовий модуль №2						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
Лекції							-	10
Практ.зан..							-	20
Поточн. контр.: реферат							-	50
опитування								
ін.види поточн. контр.								
Усього							20	100

T7, T8 ... T12 – теми

Критерії оцінювання результатів вивчення дисципліни.

Методика базується на тому, що за умови повного та успішного виконання навчального плану за конкретною дисципліною протягом семестру, студент може отримати максимально можливу кількість балів. $N_{\text{бmax}}=100$.

За пропозицією нині діючого університетського положення про оцінювання успішності студентів за 100-бальною системою передбачений наступний розподіл максимальних балів:

- за відвідування лекційних занять – $N_{лmax} = 10$;
- за ІНДЗ – $N_{емаx} = 32$;
- решта видів занять – $N_{рmax} = 58$.

Третя позиція в цьому переліку розподіляється на всі види занять, що передбачені навчальним планом, тобто у найбільш загальному випадку:

$$N_{рmax} = N_{лbmax} + N_{прmax}$$

Отримаємо максимальну кількість, що може бути одержана студентом за кожне заняття, а саме:

$$N_{л} = \frac{N_{лmax}}{n_{л}};$$

$$N_{лб} = \frac{N_{лbmax}}{n_{лб}}; \quad N_{пр} = \frac{N_{прmax}}{n_{пр}};$$

де $n_{л}$, $n_{лб}$, $n_{пр}$ – кількість лекцій, лабораторних та практичних занять, передбачених навчальним планом на поточний семестр.

Принципи визначення конкретної кількості балів, що отримує студент за кожну конкретну контрольну точку.

Головним принципом визначення конкретної кількості балів, що отримує студент за кожну конкретну контрольну точку, є врахування рівня продемонстрованих студентом знань та навичок, оцінених за критеріями оцінки, затвердженими розпорядженням по КрНУ від 12.11.2012р. та успішності і своєчасності виконання студентом навчального плану.

Бал за відвідування лекційних *занять* враховується автоматично за кількістю фактично відвіданих студентом занять відповідно до відміток у журналі академічної групи та робочому журналі викладача.

$$N_{лфакт} = N_{л} \cdot n_{лфакт},$$

де $n_{лфакт}$ – кількість лекційних занять, фактично відвіданих студентом.

Бал за практичне заняття нараховується наступним чином:

$$N_{прфакт} = \sum_{i=1}^{n_{пр}} (N_{прі} \cdot k_{яі}),$$

де $k_{я}$ – коефіцієнт якості проведення практичного заняття.

Означений коефіцієнт враховує рівень знань та навичок, продемонстрованих студентом під час практичного заняття (наприклад, відповідь у дошки) та виконання тестового завдання

$$k_{я} = \frac{Б}{5},$$

де $Б = 2,3,4,5$ – підсумкова кількість балів, виставлена викладачем студенту за практичне заняття. Якщо студент пропустив практичне заняття без поважних причин, йому виставляється за це заняття бал $Б = 0$.

Отже, виконання навчального процесу є обов'язковою умовою для одержання позитивного результату в цілому за семестр.

Запропонований вище алгоритм оцінювання фактично визначив і принципи формування контрольних точок, а саме:

1. Поточний контроль містить в собі:
  - бали за відвідування лекційних занять;
  - бали, одержані за практичні заняття.

Максимальна кількість балів, яку може одержати студент за всі складові поточного контролю складає:

$$N_{\text{потмах}} = N_{\text{лмах}} + N_{\text{рмах}} = 10 + 70 = 80$$

2. Підсумковий контроль знань у формі екзамену може забезпечити студенту максимальну кількість балів $N_{\text{емах}} = 20$, але врахування цієї кількості пропонується здійснювати у наступний спосіб:

$$N_{\text{бфакт}} = N_{\text{потфакт}} \cdot k_{\text{я}},$$

де $k_{\text{я}}$ – коефіцієнт якості знань, виявлених на екзамені, який визначається наступним чином:

$$k_{\text{я}} = \frac{B}{4} \cdot \tau,$$

де $B = 3, 4, 5$ – кількість балів, одержаних на екзамені (при $B = 2$, $k_{\text{я}} = 0$); τ – коефіцієнт своєчасності виконання навчального плану, він визначається у наступний спосіб: $\tau = 1$ якщо екзамен складено с першої спроби за графіком сесії; $\tau = 0,9$ якщо це результат першого перескладання; $\tau = 0,8$ якщо це результат другого перескладання.

Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за **100-бальною** рейтинговою шкалою (див. табл. 1), яка у **відомості обліку успішності** (форма № Н-5.03) фіксується оцінками за **національною системою** і за європейською кредитно-трансферною системою – **ECTS**.

Поточне оцінювання здійснюється відповідно критеріям оцінювання певного виду навчальної діяльності (див. табл. 2).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 2 – Відповідність критеріїв оцінювання за певною дисципліною критеріям оцінювання певного виду навчальної діяльності

Вид та форма контролю	Максимальний показник за вид контролю та конкретну форму контролю, бал
Лекції (відвідування, конспект)	До 10
Робота студентів на практичних, лабораторних, семінарських заняттях	20
Підготовка до заняття (конспект)	До 3
Активність на занятті	До 3
Виконання завдань практичного заняття та захист, звіт	До 8
Поточний та підсумковий контроль	50
Опитування	До 5
Контрольна робота	До 5
Реферат	До 12
Самостійна робота*	До 5
Індивідуальна робота**	До 10
Усього за модулем	80
Іспит	20
Усього	100

**Самостійна робота* як форма поточної навчальної роботи – це виконання студентом самостійно за завданням викладача певного обсягу практичних завдань, що стосуються відпрацювання окремих навичок і умінь з навчальної дисципліни і можуть мати такі форми: написання реферату, формулювання структурно–логічних схем, виконання домашнього завдання тощо.

***Індивідуальна робота* як форма поточної навчальної роботи – це виконання студентом самостійно за завданням (можливо і під керівництвом) викладача певного обсягу практичних завдань, які стосуються відпрацювання окремих навичок і умінь з навчальної дисципліни, що може мати такі форми: виготовлення засобів наочності, розробка тестів, ребусів, виконання індивідуального завдання тощо.

12. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки щодо організації самостійної та практичної роботи.
2. Завдання для модульної контрольної роботи.
3. Завдання для поточного контролю, тести.

13. Рекомендована література

Основна

1. Атаманчук Н. М. Психологія. Конспект лекцій: навчальний посібник для студентів / укл. Н. М. Атаманчук. Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2014. 201 с.
2. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська та ін. Київ: Каравела, 2006. 344 с.
3. Власова О. І. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 400 с.

4. Кутішенко В. П., Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія: практикум: навч. посіб. Київ : Каравела, 2009. 448 с.

5. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник для сам.вивчення дисципліни. Київ: ЕксОб, 2003. 304 с.

6. Мацко Л. А., Прищак М. Д. Основи психології та педагогіки: навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2009. 158 с.

7. Максименко С. Д. Загальна психологія. Вид. 3-є, перероблене та доповнене: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 288 с.

8. Психологія: підручник / під ред. Ю. Л. Трофімова, 3-тє видання, стереотипне. Київ: Либідь, 2001.

9. Сергеєнкова О. П. Вікова психологія: навч. посіб. / О. П. Сергеєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.

10. Степанов О. М. Основи психології та педагогіки: навчальний посібник / О. М. Степанов, М. М. Фіцула. Київ : Академвидав, 2005. 520 с.

Додаткова

11. Варій М. Й. Психологія особистості: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.

12. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Просвіта, 2001. 416 с.

13. Куц О.С. Особливості прояву психомоторики у різних типах професій. Матеріали конференції: *II Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки та техніки в умовах інтеграції України в Європейський науково-виробничий простір» у м.Кременчук, 9 червня, 2022 р.* Кременчук, ДП «УкрНДІВ», 2022. С.91–96.

14. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навч. посіб. 3-є вид., випр. Київ: Вища шк., 2004.

15. Основи психології / під заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: Либідь, 1996. 346 с.

16. Психологія особистості: словник-довідник / за ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. Київ: Рута, 2001. 320 с.

Інформаційні ресурси

1. Психологія / під ред. Ю. Л. Трофімова - <http://westudents.com.ua/glavy/79955-peredmova.html>

2. Сергеєнкова О. П.. Педагогічна психологія - <http://westudents.com.ua/glavy/78975-35-psihologchna-harakteristika-pedagogchno-maysternost-stilv-pedagogchno-dyalnost.html>

3. Що таке стреси і як їх долати / Сененко С. «Дзеркало тижня». № 12, 29 березня 2008, 00:00 / scho_take_stresi_i_yak_yih_dolati-53263.html